

Incipit liber de vita christiana beati Augustini
episcopi.

Ego peccator primus et ultimus
insipientiorque ceteris et imperi-
tior vniuersis. te ut sanctitatis et
iusticie viam pergas crebrioribus
audeam litteris ammonere. non mee
proprie iusticie fiducia. non sapientie pericia. non
scie gratia. Sed sola quam concepi secundum deum animo et
mente tue caritatis causa appellit qui me pec-
catorum et ignarum pariter addicendum ita bene hor-
tatur et puocat ut cum loqui nesciam tacere non
possim. vellem itaque et libenter optare te eorum
habeat noticiam quorum et sapientia effluencior est. et fa-
cundia maior et scientia vberior et scientia ab omni
peccata contagione liberior quam suis ceteris verbis iuste
instrueret et exemplis. Nos ei propter quod quod mentem
nostram ita insipientie et ignorantie caligo occauit.
ut diuinum aliquid nequeat sentire vel dicere. Ad
huc insuper et onus redarguit scientiam peccatorum.
ut etiam si quod lumis possit habere abscondat. et ita
fit propter quod quod dicere non habemus hoc etiam quod
habemus non fiduciale proferre scientia prohibere
possim. Tu cum periculis apparere possis et me-
licioribus rudibus ammonitionibus nostris interim esto
cetera et caritati da veniam cuius est non desiderare
quod offerat nec quod non habet querit. huius totum quod

habet libenter impetit. ad cuius non tam mu-
neris spem quam animi respice voluntate et dili-
genter aduerte quid tibi illa negare poterit
que totum dare potuit quid habebat optulisset
etiam quid non habebat si posset que totum potuit
quid habebat offerre. **S**itit itaque ille sed pa-
rum qui de curretis intermi riuu aqua non po-
test esse contentus donec ad fontem vberiore
puriorēque perueniat. **N**ec illum satis esurire
credo qui cum cibarios panes habeat. mitidos
expectat et candidos. **I**ta dulcissima soror quae
ego certus sum esurire nimum et sitire caelestia. ci-
barios interim mande panes donec simlagi-
nes candentes inuenias. **E**xigui et turbulenti riuu-
li aquam pota vsque fontis affluetioris haurias
puriorē. **N**ec tibi interim panis noster. quibus
ruius videatur esse displiceat. **R**usticus enim
panis incultior esse videtur sed fortior et celerius
esurientem stomachum faciat. fessumque cor robo-
rat. quae quae filigenes videtur et mitidus. **N**unc ergo
dicam sermone prout valeo et quod christianum agere
deueniat ut potuero explicabo. **C**uius rei et vni-
uersi exordium sumam iustius non inuenio quam ut
primum de christiano ipso vocabulo disputem et
cur quis christianus nuncupetur exponam. **C**ristia-
num vinctum interpretari sapientium et fidelium
nullus ignorat. **V**inctos vero non nisi sanctos

viros et satis deo dignos semp fuisse inanis
festū est nec alios q̄ p̄bas aut sac̄dotes aut
reges. Et tā m̄gnū fuit ip̄i vinctōis m̄steriū
vt in iudaycō p̄plo. nō oēs illud h̄ satis pauci
de pl̄ims merent̄ accipe a h̄ vsqz ad aduētū
d̄m n̄ri ih̄u xp̄i quē de? oleo leticie. i. sp̄u sc̄o p̄
ceceis ōsotibz suis vnxit Ex q̄ tpe credētes
illi a bap̄mati? illi? sc̄ificacōe purgati nō aliq̄
fiē sub lege p̄us fuerāt h̄ oēs in p̄phetis a sac̄
dotibz vngūtur et regibz. Cui? vinctōis q̄les
esse debeam? āmonemur exemplo. vt in qui
bus tam sancta est vinctio sit nō minus d̄uer
satio. Ex sacramēto em̄ vinctōis hui? et xp̄i
et xp̄ianoz omniū id est in cr̄sto credētium
vocalū descendit et nomen. Quid nomen il
le frustra sortitur qui cr̄stū minime p̄mitat̄.
Quid em̄ tibi prodest vocari quod nō es. et
nomē tibi vsurpare alienū. Sed si cr̄stianū
te esse delectat que cr̄sti sunt gere et merito
cr̄stianū nomen assume. aut forsitā nō esse
h̄ vocari desideras hoc satis miserū a fedū est
te velle vocari qd̄ nō sis. Nemo em̄ ita trāsit
ad xp̄m vt cr̄stianus appellet̄ a nō sic. Qui
cr̄stian? dicit̄ cr̄stū se hr̄e d̄m profiteat̄. Et
vere habz si ei in oibz obsequat̄ a seruiat Sz
quo minus cr̄ste ille nō famulus sed substan
nator est et derisor. qui eius se seruū dicit cui

seruire diffimulat. **H**oc ergo iudiciū geminū
seruat. et p̄ dei subsānācōe quē sine cā deū ap
pellauit. et pro q̄litate peccā. **S**z plerosqz icre
dulos et ip̄rudētes et p̄fidos misericordis dei
lōga paciā peccare sinit intrepidōs. vt ex h̄
peccōz suoz uō arbitrent̄ vltionē qz nō statī
velit punire peccātes. **M**iseri et ingrati sue sa
lutis ip̄rouidi qđ etiā deo ip̄tāt qz eoz diffe
ratur iteritus. ignorātes dei p̄uidētia duplici
rācōne seruari vt et humano generi lōga ei?
paciētia cōsulatur et ne ille iudicet̄ impacēs
si illico voluerit dampnare peccantes. **N**am
si tā paciēs nō esset iam dudū hūani generis
origo defuisset. **N**ec iustos. de peccatoribz ha
beremus. si cōfestim deus vellet punire q̄ pec
cant. **N**ōnullos em̄ scimus et legim⁹. qui au
rea. aut ignorātie cecitate aut causa perfidie
aut adolescētie vanitate decepti multiplici et
vario peccatorū genere tenebātur obnoxij.
et p̄ sustentacōnis dei clemētiam et paciētiā
postmodū ouersi ab errore maiores adhuc
opas fecisse iusticie q̄mantea peccā cōmiserāt.
deus em̄ non donat peccata sed differt. **N**ec
p̄seurātem peccatōem a morte liberat. sed vt
vel sero ouertatur et viuat paciēter expectat.
Sic beatus petrus apostolus ait. **N**on tar
dat dominus promissi ouem sed paciēter

expectat vlt agit prope nos nolēs aliqs pire
h oēs ad priaz p pnam dūti Illi ei te q̄i beni
gnus pi? a demēs illico idēo nō patit vt tu
q̄nta illi? erga salutē tuā pietas q̄nta demē
tia sit r̄cognoscas. q̄ te p̄ccorē a ipiū exp̄cāre
maḡ vult et seruaē dūsu. q̄ punire peccantē
Sic p̄ pp̄baz ip̄e dñs loquit̄ dicēs Et iniqu?
si dūtat se ab oībz im̄q̄tatibz suis q̄s fecit et
custodiat mādāta mea a faciat iudiciū a ius
ticiā i t̄ra a m̄iam. vita viuet a nō moiet. Quā
delicta ei? nō erūt in m̄edriā. In iusticia sua
quā fecit viuet. Et nunq̄d volūtate volo mor
tem iniusti dicit adonay dñs q̄m vt auertāt
se a via sua mala et viuē eū faciam. Et alibi
im̄q̄tate impij nō nocēbit ei in quacūq; die
duerterit se a sua im̄q̄tate. Et iterū. Cōuer
timini filij duertētes et ego saluabo cōtriti
nem vestrā. Ecce quomō te de? vt a peccatis
tuis vel sero cōuersus saluus eē possis a mo
uet et puocat. Ecce qualiter mortī obnoxū
vt viuat hortatur q̄m leuiter q̄m clementer
inuitat. Vt etiā peccatoribz patris nō neget
pietate. Et adhuc filios appellat qui patrē
deum peccādo perdidērūt sicut et ip̄e se per
didisse peccatōēs filios alio in loco cum vocē
flebili et misēabili quadā lamentacōne testa
tur dicēs. Siue filijs factus sum pdidi p̄p̄lin

meū pp̄t̄ pctā eorū. Ex hoc ergo cognosce q̄li
ter te de? diligit q̄ te moi cupientē vult viuē
Nolo inq̄t dñs mortē peccōy h̄ vt duertatur
et viuant Tu ergo mori voluisti peccādo ille
te viuere vult conuertēdo. **Q** Stulte o irreue
rens et ingrātē qui nec in hoc deo qui tibi vult
misereri consentis qui te magis vult sua pie
tate saluare q̄ tuo peire peccō Nēo ergo sibi
ideo blandiat nemo stulta et vana suspicōne
decipiat nemo idcirco secur? delinq̄t et liber.
qz sup peccōres dñs dei ira iudiciūqz nō vit
vt ex h̄ opinet se ipune peccasse qz nō illico
punit h̄ h̄ mag? differre deū q̄ dissimilae cog
noscat et irā dei peccōribz q̄uis seram subito et
repēte venturā. Sicut scriptū est **N**e dixeris
peccavi et qd accidit mihi triste. Est em̄ altis
simus redditor paciēs. **N**e tardas duerti ad
dñm neqz differas de die in diē subito em̄ ve
niet ira ei?. **Q**d in plerisqz implet quibz ob
minia peccata et in p̄senti dei ira supuenit et
in futuro seruatur. Sed hoc nemo intelligit
nemo cognoscit nec quisqz aduersa sustinēs
malis suis estimat irrogari sed qd pertuleit
cōsuetudinis potius putat esse qm̄ criminis
Et idcirco deus in presenti nō videtur puniē
peccātes quia cū punit nō cognoscit. **M**ulti
sunt em̄ quos nemo intelligit qui ob multi?

tudinem peccatorū iam ante iudicij diem in
presenti etiā iudicātur. Aut dicat mhi quis
si quē sacrilegū sāguīay rapacē falsay homi
cidā furē fraudulentū adulteray ceterorūq; cri
minū rez vñ in pñti tpe potest vidē lōgeuū
nos ei pñimoz habem? exēpla p q̄ pbaē suf
ficiam? scēlatoꝝ a ipioꝝ peccōꝝ suoz sine cōple
tos. a h̄ tpe iā iudicari a pñtē eis vitā negai
non min⁹ q̄ futurā. S; h̄ ille facili⁹ itelligē p̄t
q̄ p diuisa tyalia diuisoz iudiciū ipie scelerate
q; vñtū expcāuit iteritū. Quoz q̄ ptās sb
limoz ē eo ad peccadū maior audacia q̄ totū
sibi licē credit qd̄ p̄t. Et dū alteri⁹ iudiciū nō
timēt q̄ alios iudicāt ita ad cadēdū p̄cipites
sūt. Ita fit vt sic q̄ hoīs nō timēdo in dēliquē
iudiciū. deū sentiāt iudicē a vltorē. Ex q̄bz aliij
q̄ isontē aiay sāguīnē frequē effuderāt. ita itā
dei iudiciūq; sēsere. vt ip̄i postmodū sangnē
fūdē cōgēnt⁹ suū q̄ libentē fūdebāt alienū. Alij
vō q̄ filia cōmiserāt sic dei idigitiōe p̄strati vt ī
sepultū iacēt a esca fr̄is a celi volucris fiēt
Alij at̄ q̄ inuābilū hoīm mltitudinē iniuste
puierāt mēbrati p̄ticutati vñ cōsi vt nō mior
fueit cōssura mēbroꝝ q̄s iteremi fecerāt nūo
puitorū. a q̄rū iudicio maitis iniuste pemptis
multe effcē vidue mlti orphani p̄rib; occis
derelicti quib; preter orbitatem mendicitas

inferebat et nuditas. **N**ā addebat impietati
et crudelitati q̄ deat vt eoz q̄s fecissent occi
di spoliaret et liberos. **N**ūc v̄o ip̄oz coniuges
vidue et filij orphani alienis cotidie egēt pa
nibz. **N**ōne videt tibi istud testimoniū in ip̄is
esse c̄pletum c̄minātis dei dicētis viduam et
orphanos nō vexabitis. **Q** si vexabitis eos
et vociferātes clamauerūt ad me exaudiā vo
ciferacōem eoz et irascat animo et p̄cutiā vos
gladio et erūt coniuges vestre vidue et filij
vestri orphani. **O** indignū facin? o sceleratiss
simū facin? o iam et nō ferenda crudelitas.
Quo seuerissima et atrocissima vno perpetrā
tur in tpe. homicidiū sic vt rapina succedat.
Occidūtur mariti occidunt et p̄res q̄ facili?
vidue spoliant et orphani et ita quisqz in al
teri? morte c̄gaudet q̄si nō sit et ip̄e q̄nqz mo
riturus. **M**erito ergo deus huiōi crudelitati
bus et impietatibz c̄mouetur. **M**erito iudiciū
suū in quibusdā ante tempus ostēdit. **M**er
ito talibz vita nec p̄sens nec futura c̄cedit.
Quoz nos nec sceleratū nec ip̄iū ī p̄nti et dei
iudiciū euadē posse estimem? amonem? exē
plo. **S**z h̄ maḡ sentire nos c̄uenit tā diu vnū
quēqz dei paciā sustētare q̄ diu nō dū p̄cōz
suoz criminū finēqz repleueit q̄ c̄sumato eū
illico p̄cuti nec illi vllam remiā iam reseruati

Esse aut certū peccōꝝ modū atq; mensurā dei
ip̄ius testimoīo p̄probat̄. Et q; vnusquisq;
vt celerit̄ vt tardit̄ put peccōꝝ suoz modū ex
pleueit iudicet̄ euidentissimē q̄dē demōstrat̄ qn̄
de sodomoz a gomorreoz intēitu ac in cōdio
q̄ sua iam pctā repleuerant ad abrahā deus
loq̄t̄ dicēs Clamor sodomoz et gomorreoz
replet̄ ē a pctā eozū m̄gnā vehementer reple
ta sūt De amorreis v̄o q̄d dicit̄ q̄ sua nondū
peccata finierāt quos post multos q̄m supra
dicte ciuitates cremate sunt cōstat eē deletos
Nondū sūt repleta peccata amorreoz vsq;
adhuc. Quo exemplo manifestissime instrui
mur a docem̄ singulos sc̄dm peccatoꝝ suoz
plenitudinē cōsumari et tā diu vt cōuertātur
sustineri q̄m diu cumulū suū non habuerint
delictoz Nemo inq̄m se fallat nemo se decipiat
malos nō amat d̄s peccōres nō amat iniu
stos nō amat rapaces crudeles a ipios. Sed
amat iustos bonos pios huiles innocētes a
mites sic scriptū ē. Qm̄ nō volēs de? iniquitatē
tu es Nō habitabit iux̄ te malignus neq; p̄mane
būt iniusti an̄ oculos tuos Odisti ait d̄s oēs q̄
opant̄ iniquitatē p̄des oēs q̄ loquūt̄ mēdaciū.
S; dicz aliq̄s Qd ē q; videm̄ bonos ec̄ p̄ire
cū mal̄ Illi nō peūt h̄ euadūt q̄ de maloz cō
sortioꝝ p̄secuōib; liberāz a ad t̄quie trāsserūt

Ille et plane moriuntur et pereunt quod de hoc
mundo recedentes maioris adhuc iudicii suppli-
cium expectat et pena. Vocatur ei ante tempus boni
ne diuiciis verentur nocere. Mali vero et ipsi collu-
tur ne bonos diuiciis persequantur. Iusti de pressuris
tribulationibus et angustis vocatur ad requiem. Iniqui
vero de luxuriis opibus et deliciis rapiuntur ad pe-
nam. Illi vero vadunt ut iudicentur. Isti ut iudicentur
illi ut iudicentur. Isti ut eos videnda celebretur sic
scriptum est. Iustus autem si morte preoccupatus fuerit in
refrigerio erit. Et iterum viues inter peccatores transla-
tus. Et iterum placita ei erant deo anima eius et ideo pro-
peravit de medio iniquitatis eripere eum. Et iterum
Cum ipsi erant ad mortem illi autem sunt in pace. Vides
ergo hanc solutionem corporis iustis et dei electis re-
quiem esse non penam ut cum dissoluuntur liberai eos po-
tius quam perire. Et ideo ipsam solutionem quam fideles
sunt non timet nec ventus huiusmodi magis desiderant et
exoptant quam in requiem intelligunt exhiberi non pe-
nam. Iniqui vero et ipsi et suorum scelere conscii eam mei-
to naturali providentia pertimescunt per quam se non ne-
sciunt iudicari. Quapropter hac ratione reddita et
accepta non optant nos omnino peccata persertit cum non
ignoemur peccatoribus iudicium et in presenti esse et in fu-
turo servari. Nec in his nobis quod nomine tantum christiani
dicimur blandiamur sed propter hoc iudicandos nos
credamus si nobis non frustra videmus alienum.

ā si aliq̄s tā crudel? ē tā ifelix tā p̄tiar tā ob
stinat? tā audax vt q̄ q̄nq̄rētura ē di iudicis
tā idignacōez nō metuat vl̄ hūanā vsuetudi
nē erubescat ⁊ id videat q̄ bzut? q̄ insipies il
le q̄ stult? ab ip̄is ec̄ gētibz iudicet? c? tāta ē
vāitas tātaqz demēcia Ut sibi adipiscat? alie
nū nomē. Quis ei tāvan? ⁊ miser ē q̄ aduocatū
se cū hās nesciat audeat p̄fitei. Quis tā isan?
et excors vt se p̄fiteat? militē q̄ nesciat arma
gestae. Nēo em̄ q̄dcūqz nomen sine cā sortit?
Dutoe vt dicat? necē ē vt calciamēta vsiciat.
vt vocet? q̄s faber ā artifex artis picia facit.
vt negociā? nūcupet? q̄s. cari? qd̄ vili? emeat
distrahit. huiōi exēpl? agnoscim? nullū sine
actu nomē h̄ oē nomē ab actu. Tu g° quō xp̄i
anus diceis ī q̄ xp̄iani act? nō apparēt. Xp̄ia
nus iusticie. bonitatis. pacie. castitatis. p̄zudē
tie. huilitatis. hūanitatis. inoētie. pietatis. ē
nomē. ⁊ tu illd̄ tibi quō defēdis? ⁊ v̄dicas tibi
cui de tā p̄fimis rebz nec pauca sb̄sistūt. Xp̄i
anus ille ē q̄ ī oibz xp̄m imitat? ⁊ seq̄. q̄ sc̄is
inocēs. incōtaminat? . itact? cui? in pectoē ma
licia nō hz locū. c? in pectoē sola pietas? vsistit
⁊ bonitas. q̄ neminē nouit ledē ⁊ nocē. h̄ oibz
opē ferre. Xp̄ian? ille ē q̄ nō noie tm̄ h̄ opē ē.
Xp̄ian? ille ē q̄ exē° xp̄i nec inimicōs nouit odiē
h̄ mag? adūsātibz sibi bñfacē ⁊ p̄ p̄secutoibz

suis et hostibus exorare. **N**am qui aliquem ledere
aut nocere paratus est ille metus se esse christianum
Cristianus est qui potest voce iusti dicere neminem homo-
minem nocui. iuste vixi cum omnibus. Sed me ne ex
sensu proprio loqui quis arbitretur aut credat a-
putet se facile debere contempnere qui sua potius
voluntate quam legis auctoritate loquatur. **N**am nunc
ipsius legis cuius testimoniis nobis vite aditus
aperitur tam veteris quam noue incipiam exempla
preferre et ostendere quod deus ab initio statim mun-
di humano generi obseruare precepit in quo
semper placatus fuerit vel offensus lego qui post
adam a deo primus est formatus est de cuius
causa nunc dicendum non est in exordio mundi
cain et abel fratres fuisse germanos e quibus
vnus deo placuit eo quod iustus esset et innocens.
alter vero qui iniustus et nocens deo placere non
potuit. deinde interueniente ipse enoch satis
iustum scriptura designat **Q**ui tantum iusticia con-
tulit ut nec presentem mortem sciret sed et ad imor-
talitatem de medio omnium mortalium singulariter
raperetur cuius monstratur exemplo vnus deo iustum
plurimis peccatoribus cariorum. **N**oe quoque et
ille iustus cui iusticie meritum quid prestiterit
nouimus ut ipsi cum suis tantum vita daretur toto
mundo dampnato **A**brahamam quid pro fidei merita
et iusticie consecutus sic scriptura testatur. **U**t illo

in tpe solus amic⁹ dei es⁹ interris q̄ solus fue-
rat iustus inuēt⁹. Noth vō vt peūtib⁹ aīctis
de zodomitanoy liberaret⁹ in cēdio q̄d aliū q̄
iusticie meitū fuit. Lō gū est nos ire p singlos
a oīm meita rēnsere p̄lm iudaycū q̄d ad se
de⁹ p̄^m se de semie abrahe p̄ ceteris gētib⁹ p̄ti-
nere optauit quō erudieit q̄d eū vt sibi pla-
ceret facē q̄d obseruare p̄cepit sciē nos dūcēt
Pmo ī loco q̄ dēlicta regiōe in q̄ sp̄ hītaē op-
tauerat p̄riaq; deserta in alienā puiciā h̄ ē in
egiptū migraē fecit nō sine causa. nec sine dei
p̄uidētia fcm eē reor. **S**z hāc fuisse puto rōez
qz de⁹ p̄lm suū quē elegeāt mie pietatis iusti-
cie ceterisq; bonis opib⁹ cupiēs erudiē voluit
eū in exera p̄ria pro tpe pēgnū eē a captiuū
vt captitatis a pēgnacōis miserā discēt a la-
boēs q̄ facili⁹ postmodū miserei pēgnātib⁹ a
labozātib⁹ noscē a ipē aī pēgnacōis misēias
didici⁹. **M**eo ei tā libentē pēgno a aduene mi-
seret⁹ n̄ q̄ pēgnacōis erit⁹ nouit. **M**eo hospite
sub tecto suo itroducit hospicio n̄ q̄ aī idigu-
erit alieno. **M**eo ita esuientē cib at. **M**eo sic si-
tientē potat nisi q̄ siti esuriēq; p̄pessus ē. **M**eo
tā facile nudū opit suis vstientis q̄ q̄ nudita-
tis a frigois nouit p̄uriā. **M**eo sic tbulato et
misero succēt q̄ q̄ tbulacōz a miseriaz casus
expt⁹ ē a laboz. **M**eito g⁹ ds mie a pietatis

m̄gr q̄ legē postmodū eāt editur? postq̄ p̄lo
suo mie a pietatis oīm bonorū opm p̄cepta
traditur? voluit eū p̄? oēs passiōes p̄suās a
tribulacōes a āgustias in terra p̄peti aliena
q̄ facili? postea possit talia paciēti misereri et
suis obt̄paē mādatis vt putes eū bonū fuis
se aḡcolā q̄ p̄usq̄ semē mittat diu trā aratris
rastri? domat ne qd̄ illi traditur? ē semē peat
Ita a de? p̄lin suū diu āte macerat q̄ ei salu
tariū mādatoz semē ipciat Deiqz vt ob hāc
cām h̄ eū ptulisse euidentē? claeat ipi? d̄m̄ itue
am? mādadaicētis **A**duenā nō verabit? nec
tbulat? cū fuistis a vos aduene in trā egipti
Et itez legi? d̄s m̄gn? q̄ nō accipit p̄sonā nec
mūera faciēs iudiciū p̄selit? a orphano a vi
due date panē a restientū diligite p̄selitū qz
ip̄si fuistis in trā egipti **E**t alibi d̄t **S**i āt mes
sus fueris messē in agro tuo a obliuisc̄is mā
nā nō reūtaris accipe illā p̄selito a orphano
avidue eit vt b̄ndicat te d̄ns i opibz manuū
tuaz a meōz eis ei qz famul? eās in trā egip
ti **I**do p̄cipio tibi v̄bū h̄ vñ facile videt? at qz
dioscit? eū p̄lin ob hāc cām cūctis afflictū fu
isse miseris vt misereī alteī suo docent? exē^o
Sic septū ē docuisti ei p̄lin tuū p̄ t̄lia opa qm̄
optz iustos eē a hūanos. **Q**ualē p̄lin suū eē
relit late vt arbitroz patz a q̄bz possit opibz

pmereī plimīs pbat exēplīs **S** ne ad maīse
standā ei? volūtātē parū videat esse q̄ dixi
mus leg? a pphay p̄cepta iūgam? et q̄d deo
placeat spq; placuit a q̄d crebrū fieri a ob
seruari p̄cepit tā veteris q̄ noue legis testio
nijs d̄probem? Diliges dñm deū tuū ex toto
corde tuo. ex tō aīa tua. a ex totis viscerib; tuis
et primū tuū sic teipm. legis et prop̄hay et
p̄apuū mādatū eē dñm a saluatoris nrī testio
nio d̄probat dicētis In hīs duob; mādatīs
vniūsa lex p̄det et p̄be q̄ rescādi nō p̄t nec
ymitari in duob; istis mādatīs oē tā legis q̄
prop̄hay d̄stare p̄ceptū a illū legē iplēsse q̄
potuerit iplē **N**ihil em̄ a te aliū in lege vtei
q̄rit q̄ vt deū et primū diligas et vere ille le
gis d̄sumator a fōz est. qui nec in deū nec in
primū peccat **S** q̄d deū q̄d primū sic diligē
p̄teire. mīme ac dissilare duem̄ **D**eū diligit
q̄ suis in oīb; mādatīs obtpat. deū diligit q̄
leges ei? a p̄cepta custodit. deū diligit q̄ se vt
ille scīs ē a ipē se scīficat sic sc̄ptū ē. scī estote
qm̄ a ego scīs sū dñs de? v̄. deū diligit q̄ a il
lud prop̄be dicētis iplet eloquiū **Q**ui diligi
tis dñm odite malū **D**eū diligit q̄ nō alia q̄
celestia cogitat a dīna. de? em̄ nō nisi scītatis
iusticie et pietatis amator ē. a ille deū diligit
q̄ nō aliū q̄ q̄d d̄s amare videt opat **Q**uid

fit em̄ deū diligē dñm saluatoris doctrina decla-
rat dicēs. Qui audit verba mea et facit ea b̄
est qui diligit me. Si ergo ille deū diligit qui
quicquid deus p̄cipit facit. qui nō facit ille nō
diligit. Quis vero q̄ nō diligit odit unde clay
atq; manifestū est ab eis deū odiri q̄ sua mā
data non seruant de quib; p̄ p̄b̄am dixisse
puto. **N**ōne qui oderūt te dñe oderā illos et
sup inimicos tuos tabescēbā p̄fecto odio ode-
ram illos inimici facti sunt mihi. **O**dit pro-
pheta iustus p̄ccōres et adultēos et iniustos
et dei mandata sp̄nētes sic ipse p̄b̄a dicit vi-
di p̄uaricātes et tabescēbā Et iterū **I**niquos
odio habui et legē tuā dilexi **V**ide ḡ q̄ iusti
q̄ integri esse debeant et sancti quib; postq̄
male dūsai nō licet h̄ nec male dūsantes agno-
scē. h̄ ec̄ bt̄us ap̄tus euidentē oñdit qz nec pa-
nes cū p̄ccōrib; frāgi p̄cepit dicēs **S**i q̄s frat̄
agnōiā mē vos et ē fornicator et auarus et ydol̄
huius et meledic⁹ et ebriosus et rapax cū hui⁹
nec cibū sumē quidē **S**anctū ec̄ p̄sim suū de⁹
voluit et ab oī contagione iniusticie et iniquitatis
alienū **T**alem esse voluit tā iustū tā purū tā
inaculatū tā simplicē vt nihil in eo gētes q̄
redarguerēt iuenerēt h̄ q̄ admirarētur et dis-
cerent. **B**eata gēs cui⁹ est dñs de⁹ ei⁹. p. q. e.
in hēditatē sibi tales ouenit ec̄ dei cultōes. et

seruos mansuetos graues prudētes pios ir-
reprehensibiles imaculatos vt quisq; vide-
rit eos stupeat et admiretur et dicat. **H**ij ho-
mires sunt dij q̄rū talis est cōuersatio Ita se
homo dei exhibere debz et agere vt nemo sit
q̄ eū videre nō velit qui eū nō audire desidēt
Nemo eū cum viderit nō dei esse filiū credat
vt vere in eo prophetiā illud impleat fauces
ei? dulcedis et totū desideriu. **N**ā si se talē ex-
hibeat xpian? Si se talē exhibeat di seru? vt
q̄ demonijs ydolisq; deseruiūt deseruēdo fiat
equal iāpiet deus p̄ illū blasphemari et dici
O cristianū o dei seruum cui? tam neqm̄ con-
uersatio est cuius tam opera mali actus tam
turpia cui? vita tā ipia tā scēlestis tā luxuiosa
tā sordida et erit illi? prophetie reus **N**omē
em̄ dei p̄ vos blasphemat̄ inē gētes s; v̄ ill p̄
q̄s fuerit blasphematū. deus etiā a nob̄ nihil
magis desiderat et requirit. q̄ vt p̄ actus nr̄s
nomē suū maḡficet̄ ab oīb; sic sc̄ptū est. Sa-
crificiū laudis honoificabit me. hoc est sacri-
ficiū qd̄ de? p̄ oēs hostias q̄rit et diligit vt p̄
iusticie nr̄e opa nomē suū vbiq; laudet̄. et d̄s
ver? eē seruoꝝ suoꝝ actu et ope p̄probet̄ **I**lli
vero deū diligūt q̄ nō aliud q̄ vnde nomē dei
glorificet̄ exerēt. **Q**uō deus diligi debeat
vt potuim? breuiter diximus. **N**ūc vero quid

fit proximū tanq̄m seip̄m diligē vt possum?
explicem? q̄m̄q̄ ip̄ius cause expositio alio in
loco breuē differat cū dicitur. Qd̄ tibi fieri
nō vis alij ne feceris. dñs quoq; et saluator
noster inquit. Omnia que vultis vt faciant
vobis hoies ita et vos facite illis sicut. Nō ēo
est em̄ q̄ sibi malū optet ab aliquo fieri. Ille
ergo primū suū tanq̄m seip̄m diligit. q̄ nō ma
li aliqd̄ facit q̄ nec sibi vult fieri. S; si quid
boni put ip̄e ab oib; recipere optat et d̄ se q̄ libe
ter imptit qz nō solū h̄ a xp̄iano q̄rit vt ma
lo careat s; vt exerceat bonū Qui ec̄ si nec qd̄
mali nec boni fecerit tñ ad etne vite p̄miū nō
admittit s; gehēne ignib; mācipat. Sicut in
euāgelio dñm dixisse legimus de hijs q̄ mali
faciūt nihil nec boni tñ aliqd̄ opant. Discite
a me maligni in ignē etnū quē preparauit p̄
me? dyabolo et angel̄ ei? Esuriui et nō dedistis
m̄ māducaē Sitiui et nō dedistis m̄ bibē. Ho
spes fui et nō suscepistis me. nud? et nō vestis
tis me. Infirm? et nō visitastis me. In carcē et
nō venistis ad me. nō qz malū gesserūt s; q̄a
bonū nō fecerūt d̄p̄nā. Ex h̄ ei q̄sq; prudēs
et sapiēs recognoscat quā spem illi hrē p̄nt q̄
s̄san? i mal? qñ ec̄ ill? vita negat q̄ mali nihil
fecerūt nisi qz nō aliqd̄ gesserūt boni. Neq; ei
de? hoc tñ q̄rit a nobis vt mali nō simus sed

vt efficiem^r boni. **E**x malis em̄ operib^z vocā
tur mali ita eōtrario ex bonis appellā^r boni
Et duo sūt quib^z boni seruire vidētur ⁊ mali
bon^z deus cui oēs bene ouersantes deseruiūt
dyabolus āt malus cui^z q̄sq^z q̄ male operat^r
ei^z famul^r est. **N**ō em̄ a nobis h̄ solū poscit^r
vt nō uiuēdo male sui eē diaboli desinam^r h̄
uiuēdo bene deo seruiē videam^r. **N**ā quiq^z q̄
nec malū videt^r opari nec bonū cui^z seruus
videt^r eē ignoro. **Q**uō a deo vitā potest spare
ppetua quā bene faciēdo nō meruit. **N**ēo se
inqt̄ sensu propo decipiat et illudat. **N**emo
se vana existimacōe seducat q̄sq^z bon^z nō
fuerit vitā nō habet. **Q**uisquis iusticie et mi
sericordie opera nō fecerit nō potest regnare
cum xp̄o. **Q**uisquis nō fuerit xp̄ianus pius
hospitalis benignus clemēs gehēne nō euas
det incendiū. **D**eus malos nō amat non dili
git peccatoēs. **Q**uisquis malū fecerit inimic
us est dei. **Q**uis sine dolo non fuerit partē
nō potest habere cū xp̄o. **N**ihil em̄ ampli^z
est xp̄ano q̄rendū nihil desiderandū magis
nihilq^z totis virib^z euitādū q̄ vt maliciā suo
excludat ex corde. q̄ vt nequiciā itra pectoīs
sui sc̄iaz nō admittat q̄ vt bonitatē teneat
iusticiā seruet puritatē mētis custodiat. **E**sto
inocēs si vis cū deo uiuē. **E**sto simplex si vis

regnare cū xp̄o. Quid tibi p̄dest malicia que
in mortē trahit. q̄d nequicia q̄ p̄hibz regnaē
cū xp̄o. Que habentē exterminat sic scriptū
est. **M**ia em̄ neqm̄ dispdet q̄ se habz. Si viuē
vis audi prophetā q̄ loquit̄. Si regnū xp̄i
diligis audi quō illud mereais adipisci. **Q**is
est hō inquit qui vult vitā ⁊ cupit vidē dies
bonos. **C**ohibe linguā tuā a ma. ⁊ la. tu. ne.
lo. do. **D**iuerte a malo ⁊ fac bonū inq̄re pacē
et p̄sequē eā. huiōi hoies de? honorat ⁊ dili
git q̄ malū nesciūt q̄ mētiri nō norūt quoz la
bia dolū nō loq̄nt̄ in quibz nō nisi bonitas eē
videt̄ ⁊ puritas. **I**nnoētia est que nos d̄mē
dat deo. **S**implicitas est que nos regnare fa
cit cū xp̄o. **Q**uō deus nō nisi inoētes diligit
et sibi velit esse diunctos testionijs declarat̄
sicut in psalms scriptū est. **I**nnoētes ⁊ recti
adhēserūt mihi. **E**t alibi dicit̄. **C**ustodi inno
centiā et vide eq̄tatē qm̄ sunt reliquie hoī pa
cifico. **Q**uāta innoētia hoī p̄stet ⁊ d̄ferat eē
si sero seruet̄ prop̄be dauid testiomio cōpro
batur q̄ cū grauit̄ ante peccas̄ postea se iudi
cai nō timuit ex q̄ inoētiā nosse cepit sic ip̄e
dixit. **I**udica me de? qm̄ ego inoētia mea in
gressus. **S**ciebat ḡo sibi iā nō metuēdū iudi
ciū esse qz inoētiā et sero cogno. **E**t in alio
loco. **M**e autē prop̄ innoētiā suscepisti.

Suscipit postmodū propē innocentiā illum
deus quē propē maliciam ante repulerat. In
nocētes nō confundi corā deo posse manifestū
est cū dicit. **Q**uāto tpe innocētes custodiūt
iusticiā nō confundētur. **N**ihil ei deo dignū nihil
clarū q̄ vt innocētia tōta obseruacōe teneat.
Licet q̄s in alijs operib; deuotus appereat si
illā nō habuerit sibi frustra blandit. **S**z illā
iudeis etiā sub veteri lege degētib; qm̄ adhuc
ill' inimicū licebat odire et obseruare p̄ceptū
est q̄d te nūc agē dicit xp̄iane q̄ inimicū tuū
iubēris amare. **Q**uādo em̄ innocēs non eris
vel cui poteris esse malus q̄ inimicis p̄cipis
esse bonus. **S**ed tu forsitan et proximū odis
cui nec extraneū odisse deditur. et frēm p̄se-
queis cui precipit' amare inimicū. **E**t cristia-
nū te esse credis qui nec noui nec veteris testa-
menti p̄cepta custodis. **S**z ne sine cā te cristia-
num estimes et de solo tibi nomine blandia-
ris qualem te esse oporteat apostoluz audi-
dicētem. **Q**ui furabatur iam nō furetur. ma-
gis autē labor et operādo manib; suis quod
bonū est vt habeat vnde tribuat. necessitatē
patientī. **O**mnis sermo malus de ore vestro
non procedat sed si quis bonus ad edificatio-
nem fidei det grām audiētibus. **E**t nolite con-
tristari spiritū sanctū dei in quo signati estis

in die redemptionis. Omnis amaritudo et ira
et indignatio et clamor et blasphema aufe-
ratur a vobis cum omni malicia. estote autem benigni
inuicem misericordes donantes inuicem sicut in christo
deus donauit vobis. Estote autem imitatores
dei sicut filii karissimi. Ille se merito christianum
iudicet qui hec precepta custodit quod sanctus hu-
milis et pudicus et iustus est. quod in misericordie
et iusticie operibus conuersat. Nam tu illum christi-
anum putas in quo nullus christianitatis actus
est. in quo nulla conuersatio iusticie est sed ne-
quicie impietatis et sceleris. An illum christi-
anum putas. quod opprimit miserum. quod pauperem grauatur.
quod res alienas concupiscit. quod se ut diuitem faciat
plures efficit indigentes. qui lucris gaudeat
iniustus. qui de alienis laboribus cibum capit.
qui miserorum dicatur interitum. cuius os assidue
violatur. meditatio cuius labia non nisi indigna et
obscena et scelerata loquuntur et turpia. Cui
cum iubeatur distribuere sua. inuadit aliena
et talis ad ecclesiam audenter accedit et temere
et inopportune expandit impios manus illico raptum et
innocentium cruore violatas. Et ore illo polluto
atque sacrilego quo fuerat paulo ante falsa lo-
cutus a turpia preces ad deum quasi sibi nihil
scilicet mali fuerat. Quid agis imprudens et miser
Quid te maiorum peccatorum onere grauas? Quid

deo ppter contemptū iniurias irrogas? Quid
ad puocādā celerī? eius iram in testimoniū
pene tue sceleratas ad deū porrigis man? ad
quas ille nō respicit q̄ nō nisi sanctas et ima
culatas sibi manus iussit offerri. Quid ore
illo deum rogas quo paulo ante locutus es
male? Cui? quāuis multiplicētur preces. ab
hominātur. sicut scriptū est Cum extenderis
tis man? vestras auertā faciem meā a vobis
et si multiplicaueritis preces nō exaudiā man?
em vestre sanguine plene sunt. lauamini mū
di estote auferite neq̄cias ab animis vestris.
Bene ille ergo consci? esse debet et certus et
sue innocētie fidus. qui ad deū manus exten
dit et porrigit cum ap̄lus dicit Volo autē vi
ros orare in omni loco leuantes manus san
ctas Ille em merito ad deū extollit man? ille
preces bone consciētie fundit qui potest dicere
Tu nosti dñe q̄ scē qm̄ innocētes q̄ pudicē
sūt ab omni fraude et iniuria et rapina quas
ad te expando manus q̄ immaculata labia et
ab omni mendatio libera quib? tibi vt mihi
misereatis preces fundo. Talis em cito me
retur audiri. et ante q̄ penitus preces fūdat
potest ipetrare qd̄ postulat. Scio em eē q̄s
ita neq̄cie et auaricie pfunda caligo cecauit
vt cum illis prospē cesserūt q̄ aut pauperē

*mo elemosyne
st. dante: et q. 69:*

per potētā vincerūt aut infirmū v̄tute supe
rauerint aut innocentē testimonijs falsis ob
ruerint aut furtū fecerint aut rapinā deo gra
tias agāt quo opitulante se perpetrasse cre
dant. et tā iniquū deū iudicēt vt putēt eū scē
lerū suoz fuisse p̄cipē. **S**tulti et miseri vsqz
adeo suis iniquitatibz obœcati vt nō intelligāt
deō non placere posse qđ p̄hibet. et q̄si vnū
crimē satis non sit nisi ad hoc male sentiēdo
de deo adiciat̄ et aliud. **A**lij vero q̄ in hoc se
iustificari estimant qđ de substātia pauperū
exiguam elemosinā faciāt et de ea quā a plu
rimis abstulerint vni cuidā minimū largiun
tur. **C**ibatur vnus vnde plures esuriūt et de
mutorū spolijs vix paucā tegūtur. non talem
elemosinā d̄s q̄rit. nec vult pietatē vni de al
terius de alterius crudelitate prestari. **M**e
lius est em̄ te non facere elemosinā qm̄ vnde
pauca paucis facis plurimos denudare. nec
vnū vestias plurimos spoliare vestitos. **I**llā
elemosinā deus cōprobat que de iustis labo
ribz ministrat̄ sicut scriptū est **H**onora deū
de tuis laboribz deliba ei de tue fructibz iusti
cie. **N**ā illā abhoiat̄ elemosinā et reprobat
q̄ de lacrimis p̄stat̄ alienis. **Q**uid em̄ p̄dest
si te b̄ndicat vnus vnde p̄fes maledicunt̄ v̄l
qđ d̄fert tibi illa elemosina q̄ de s̄ba p̄stat̄ur

alterius. Ne uera timendū nō est qđ deus nō
habeat unde paupes suos pascat nisi tu alie
na diripias. Alios aut noui q̄s ita insipiētie
et ip̄rudētie tenebroſa ignorātia fallit et deā
pit vt fidē quā se habē simulant sine iusticie
opibz apud deū sibi censeant pro futurā a h̄
errois genere sine metu crimina nephanda
mittunt dū credant deū non criminū h̄ p̄fi
die tm̄ vltorē. Et huiōi nō solū seipōs perisse
stenti sūt h̄ etiā alios in quibz nullum diuine
sciētie lumen cū suis mitūtur laqueis ip̄licare
Et implet in illis saluatoris nostri sentētia
dicētis. Cecus si ceco ducatū preſtet ambo in
foueam cadūt. **N**am si nullū crimen h̄ so
la p̄fidia condēpnat ergo securi peccam? et
libei et sine causa dedit dñs mandata iusticie
sed sola sine iusticie operibus fides prodest.
Unde hic tam impi? tam sceleratus tam p̄fi
dus ignorātie error obrepserit. scire non pos
sumus nisi forte ex illis qui hoc exemplo in
lege veteri populū seducebant et secum simul
eterne mortis perpetuo tradebant interitū
de quibz scriptū est. Nolite audiē sermones
prophetay q̄ prophetāt vobis qm̄ vni sūt
ip̄si et visiones a corde suo loquātur et non
ab ore dñi dicūt hijs qui repulerūt v̄ba dñi
pax erit vob et oibz qui vadūt in volūtātibz

*iam q̄ p̄p̄nem
ponit sibi opa*

suis. Omnis q̄ vadit in errore cordis sui di-
cunt nō veniēt sup te mala. Multa quidē no-
bis ymo toti? legis testimonia aderāt quibz
dū p̄nciosū destruē errozē ac sepelire potera-
mus h̄ ne legentē diuici? fatigem? sufficiant
pauca de p̄libz. Ne sp̄o deat ille mihi cui? tal̄
est sensus. Adā a deo factus est hō p̄mus statī
in p̄ncipio mūdi p̄fidie aut p̄cā cām dāpna-
tus est. In q̄ nihil fuisse icrudelitatis inuenio
preter solam inobediētiā cui? causa ille dāp-
natus est et om̄es suo dampnātur exemplo.
Cayn q̄z nō p̄fidie causa h̄ quia fr̄em intere-
merat condēpnatus est. Quid plura vniuer-
sus mūd? b̄ vt diluuiū interiret nō p̄fidie cā
lego fuisse sed criminū. Sodoma et gomorra
vt rep̄tino cremarētur incendio nullā cām
icrudelitatis inuenio n̄ p̄cōz a scelerū qd̄ sc̄p̄-
tura euidenter demōstrat et d̄t. Qēs sodomite
mali a p̄cōres erāt in asp̄cū d̄i valde p̄p̄s ille
iudayc? Ut tā frequēt̄ interire vidēt̄ a corri-
pi nōne p̄cōz cā p̄stabat. Sed dicēz aliq̄s
veteris legis testioniū tm̄ non accipio n̄ mihi
et noui testamēti exempla protuleis. Accipe
saphiram a ananiam quos apostolica sentē-
tia non p̄fidie crimine sed furtu et mendaci-
causa dampnauit forsītā dicendū est. Quid
em̄ apostolus dicit arbitramur em̄ iustificari

hominē p fidē siue operibꝫ legis **I**pm q̄ hoc
dicit logo hominē absentē etiā dēpnasse qz
vxoꝝe p̄ris accepit. **I**ntelligēda est scriptura
que scētibꝫ ouenire videt̄ nō oibꝫ et nō m̄i
solis a quibꝫ minime intelligit̄ discrepare.
Iustificai hominē inquit ap̄lus p fidem siue
operibꝫ legis dicit̄ h̄ nō sine illis operibꝫ de
quibꝫ alterū ap̄lum audio dicentē fides sine
operibꝫ mortua est paulus em̄ ap̄lus de ope
ribꝫ legis locutus est hoc est de circūcisione
carnali et neomenia et sabbato et huiōi cete
ris que hec p̄ceperat ante fieri et iam cristi
tempore nō erāt necessaria. **T**e vero de operi
bus iusticie alloquit̄ qui que non fecerit mor
tuus est. **S**ed dicit̄ aliquis illud apostoli di
centis. **C**orde credit̄ ad iusticiam ore aut̄ fit
cōfessio ad salutē. **S**tulte hoc baptismi imple
tur in tempore q̄ vt baptizetur quis solam cō
fessionem desiderat ⁊ fidē. **N**ā quid tibi ip̄si
bap̄mi lauacrū p̄dest si sola sine iusticie fide
q̄rit̄. **B**ap̄mo em̄ pctā abluī fides oīm tenet
Si deinceps peccandū est q̄d abluī p̄dest
Audi quid dicat dñs hoī semel sanato **E**cce
san⁹ factus es iā noli peccare ne tibi q̄d deterius
eueniat **H**oc et beatus petrus ap̄lus manife
stissime docz ei deterius aliq̄d q̄ post agnitā
viā iusticie peccauit̄ euenire cū dicit̄. **S**i em̄

refugiētes cōmūnacōis mūdi in cōgnicōez dñi
nr̄i saluacōis ih̄u xp̄i h̄is cursū iplicati supe
rant fca sūt eis. postēiora detiora p̄oribz. **M**e
lius ei est ill' viā nō cōgnoscē iusticie q̄ p̄ vō
tionē retrosū dūti ab eo q̄ ill' traditū ē a scō
mādato. **C**ōtigit ei eis ill' d' rei p̄ubij Camis reu
sus ad vomitū ⁊ sus lota in volutabzo bitū h̄
⁊ bt̄is paulus ap̄lus testat' ⁊ loq̄tur hoīem
post bap̄m sc̄ificacōez p̄stino erroē peccantē
nō sine igēti p̄ma cōseruari dicēs. **I**mpossi^e est
eos qui semel postq̄ illuīati sūt gustauerit ec
donū celeste ⁊ p̄ticipes sūt fca sp̄s sc̄i gusta
uerūt nihilomin' bonū dei v̄bū v̄tutesq; sc̄i
fuit' ⁊ p̄laphi sūt renouari rursus ad p̄mam
rursus crucifigētes sibimetipsis filium dei et
ostētui h̄ntes. **Q**uēdā ad saluaturē accessisse
⁊ q̄d faciēdo vitā etnā p̄cipet introgasse euā
gelista testat'. **C**ui ita a dño respōsū ē. **S**ivis
vitā hr̄e serua mādata nō dixit serua tm̄ fidē
Nā si sola fides q̄rit' supflue vidēt' mādata
seruari. **S**z ablit. **V**t ego deū meū aliq̄d dicā
p̄cepisse supfluū h̄ dicāt h̄ illi q̄ peccādo iam
fili' p̄dicōis effā sūt. et in h̄ tm̄ solaciū se hr̄e
credūt si alios sc̄i potuerūt morti perpetue
manipare. **N**am si deus peccōrem nō punit
vbi est illud propheticū. **S**i iustus vix salu
erit peccōz ⁊ ipius peribūt. **E**t itez. **D**efient

peccatores a terra et iniqui ita ut non sunt.
Et iterum. Sicut deficit fumus ita deficient sicut fluit cera a facie ignis sic peribunt a facie dei. Nullum hic tantum crudelium nec infidelem sed peccatores audio condemnari. Et saluatorem nostrum quodam loco dixisse lego. Non omnes qui dicunt mihi domine domine intrabunt in regnum celorum sed qui faciunt voluntatem patris mei qui in celis est utique isti christiani credebant qui eum etiam dominum nuncupabant nec idcirco illis celestis regni ianua patitur quia illum ore quem factis abnegant confitentur. Negari autem deum actis non minus quam verbis apostolus dixit. deum confitentur se nosse. factis autem negant. **E**t dominus in euangelio. Multi mihi dicent in illa die domine domine nonne in nomine tuo eiecimus demonia et in nomine tuo virtutes multas fecimus et dicam illis nunquam vos noui discedite a me omnes qui operamini iniquitatem. **A**deo isti credidisse dicuntur ut in nomine domini virtutes esse operentur nec tamen eis predeat fides quam iusticie opera non fecerunt. **I**taque si sola fides pretest et illic cum angelis sathane in perpetuo gehene ignibus mancipantur qui non perfidie causa sed quia boni nihil fecerunt iudicantur sicut scriptum est. et dicet eis rex qui ad sinistram sunt. **D**iscite a maligni in gehennam eternam quem pavit pro me? dyabolo et

angel ei? Esuriui et nō dedistis mihi cē. Nō
dixit utiq; qz nō credidistis mihi unde itelli
git nō eos incredulitatis cā h̄ propt̄ bonozū
sterilitatē eē dampnādos. Nemo igit̄ aliter
decipiat Nemo seducat nisi qui iustus fuit
vitā nō habz nisi q̄ in oībz xp̄i mādata serua
uerit ptē nō p̄t hrē cū xp̄o nisi q̄ trena desper
erit dīna nō capiet nisi hūana cōtēpserit non
p̄t hrē cēlestia Nec q̄sqm̄ se xp̄ianū iudicat
nisi q̄ xp̄i doctnā sequit̄ et imitat̄ exēplū. S;̄
tu xp̄ianū illū putas cui? nunq̄ pane vllus
saturatus esuriēs cuius potu vlli? sitis extin
guit̄ cui? mensā nemo agnoscit. S;̄ cui? tecto
nec aduena nec pegrinus aliū succedit cuius
nemo nudus tegitur vestimētis. cuius paup
nullus fouetur auxilio. cuius bonū nemo sen
tit cuius misericordiā nemo cognoscit. qui in
nullo imitat̄ bonos sed deridet potius et sub
sanat. Absit vt huiōi xp̄ian? dicat̄ absit vt
dei filius possit appellari q̄ talis est. Cristia
nus ille est q̄ viā cristi sequit̄ q̄ xp̄m in oībz
imitat̄ sic scriptū est qui dicit se in xp̄o manē
debet sicut ille ambulauit ambulare. Cristia
nus est qui in oībz mīam facit. qui nō moue
tur iniūia. qui opprimi pauperē se p̄ntem nō
patitur. qui miseris subuenit. qui indigētibz
succurrit. qui cū merētibz meret qui dolorem

alterius sicut propriū sentit. qui ad fletū fle-
tibus alienis prouocat. cui? omnium domus
est domus. cuius ianua nemini claudit. cui?
mensam paup nullus ignorat. cuius donum
panis cunctis offertur. cui? bonū omnes no-
rūt. Et nemo sentit iniuriā qui deo die noctu-
q; deseruit. qui ei? precepta indefinēter medi-
catur et cogitat. qui paup mūdo efficitur vt
deo lo cuples fiat qui inter homines habetur
ingloriosus vt corā deo et angelis ei? glorio-
sus appareat. qui in corde suo nihil videt ha-
bere simulatū nec factū cui? simplex et imas-
culata est anima cui? consciētia fidelis et pura
est. cui? tota mens in deo. cui? omnis spes in
cristo est. qui celestia poti? qm̄ terrena deside-
rat qui humana spernit vt possit habere di-
uina Nam hīs qui hoc seculū diligūt et qui
in p̄senti tēpore gloriātur vt cōplaceāt audi
quid dicat. **N**escitis quia amicitia hui? mūdi
inimica est deo. Et quicūq; voluerit fieri ami-
cus hui? seculi inimic? dei constituit. **H**oc tibi
soror dilectissima quid cristianū agere cōue-
niat prout potui explicavi. Si ergo omnes
generaliter qui xp̄iani nūcupātur esse tales
oportet. **N**ūc tue prudētie est estimare qualē
te debeat exhibere quā cūctis bene cōuersan-
tibus esse oportet exemplū. **T**ria autē esse

viduarū genera nō ignorare te credo vnum
q̄ p̄fectissimū est celestiq̄ premio destinātū
quid ritū illius de euāgelio vidue deo oratio
nibus ⁊ ieiunijs die noctuq̄ deseruit Aliud
vero q̄ filioꝝ curā habere dicit⁹ et domis non
tamē tanto premio dignū nec tamē peccatis
obnoxiiū. Terciū autē genus est in epulis et
delicijs qđ eterne morti seruat⁹ et pene sicut
scriptū est. Viduas honora q̄ vere vidue sūt
Iste sunt p̄me que dicuntur et vere ⁊ que iubē
tur a tāto sacerdote hoc est a thimotheo ho
norari. Secunde sunt ille quib⁹ iam nō debet⁹
honor nec tamē vita negat⁹ de quib⁹ dicitur.
Que autē filios habēt nepotes discāt p̄mū
domū suā pie tractare et parem grām reddē
parētib⁹. Ille vero terciē sūt de quib⁹ scriptū
est. Vidua autē que in delicijs est viuēs mor
tua est vnde intelligi datur nō omēs viduas
esse equales nec eas deo placere que corpore
tantū vidue vidētur esse non opere Qualis
autē xp̄i vidua debet esse ap̄tus dicit. Que
v̄o vidua est in dño sperat et instat oracōib⁹
die ac nocte. Nec illud te p̄terire volo q̄ qñ
veras viduas ap̄tus nominat eē demōstrat
et falsas hoc est actu mente cōuersacōne nō
corpore et alibi vidue vere et electe actum cō
uersationēq̄ describit idem apostolus dicēs

Uidua eligat q̄ fuit vni⁹ viri vxor in opib⁹
bonis testioniū hñs. Si filios educauerit q̄
s̄b̄intelligit̄ deo si hospitē t̄cepit si sc̄oꝝ pedes
lauit si oē opus bonū subsecuta ē h̄ac eē verā
viduā indicauit cui⁹ talia sūt opa. Illa vero
quō se xp̄i viduā dicit esse q̄ nihil tale aliqñ
opata est. S; sūt aliq̄ diuites nobiles ⁊ potē
tes quib⁹ forsitan videt̄ indignū vt ā filios
deo ⁊ nō sc̄lo eduat̄ ā sc̄oꝝ pedes laboriosos
luculētos ⁊ horridos delicat̄ ⁊ mitidis mani
bus tangāt s; nec digne erūt tales in futuro
tpe sc̄oꝝ eē d̄sortes q̄s ita hic spreuerūt nec
partē hr̄e poterūt cū xp̄o quē suscipe nolue
rūt ⁊ cui⁹ plantas tractare manib⁹ horruē
rūt qz xp̄m spernit q̄ ei⁹ famulos spernit sic
ipse dicit q̄ vos spernit me spernit. Marie la
crime vnde xp̄i lauerētur pedes habūdarūt.
nr̄i aut t̄pis nec pegnoꝝ vnde pedes lauent̄
ip̄a aqua deficiat. Tu ergo s̄ctissima ⁊ pru
dentissima femina ne velis ymitari huiusmo
di que ardēter male fecerūt benefacere eruz
bescūt et confūduntur iuste viuere. Que non
sunt peccare d̄fusse ⁊ que se morti vltro obtu
lerunt nec inuitate reuertūtur ad vitā. Que
hominū magis risus et subsannacōnes ⁊ fa
bular q̄m dei iudiciū ptimescūt et quib⁹ cari
us est miseris hominib⁹ placere q̄m deo sed

esto talis qualem te dñs esse precepit qualē
apostolus iubet exhiberi cristo. Vidua esto
sancta humil et quieta misericordie et iusticie
opa indefinēter semp exerce. Et q̄sqz te in op
probriū habeat quisqz te subsannet ⁊ irride
at tu tm̄ deo placeas et que cristi sunt geras
Ante omnia incessabilē dñm̄ tui medicaē mā
data oracōnibz et psalmis instāter incumbe
vt si possibile est nemo te aliquādo nisi aut
legentē inueniat aut orantē. Et cū fueris tal
nostri memēto qui te tm̄ diligimus vt quod
p̄sentes. non possum? cōferamus absentes.

Bernardus.

Aliquādo inuenit pius pulsator qđ non
potest temerarius p̄scrutator.:

Expliat liber beati Augustini episcopi de
vita cristiana.

Deo gracias.:

De fide De incarnatione xpi.
Qz eternus deus ex virgine natus
De trinitate perfecta
De homofyon
De resurrectione Item de eadem
De iudicio viuoz atq; mortuoz
Qz vnusquisq; fm pziū meritū receptur? fit
Qz ante mundū angeli facti
Qz dñs solus incorporeus
Qz omnis creatura corporea
Qz imortales sunt intellectuāles anime
De animab; hominū
Qz non due sunt in vno homine anime
Qz vnusquisq; homo vnā animā habet
De animalū animab;
De humana anima
Qz duab; substācijs constat homo
Qz anima et spīritus vnū sint
De libero arbitrio
De sacramēto baptismi
De acceptione eucharistie
De vera penitētia
De diuinis pmissionib; a regno dei
Nullū posse saluari nisi grā dei vel adiutoio
De bono et malicia
De angelica sanctitate
De consilio nuptiarū

De continētia **D**e virginitate
De acceptione ciboz
Non dicēdas malas esse nuptias
Virginitatē non coequantē nupcijs
Btām mariā ⁊ ante partū ⁊ post ptū vginē
De elemētis mūdi oī fide credēdū
De erogantibz facultatibz.
Que cōnubia ad clericatū non admittātur.
De sanctorz cozpozibz et reliquijs martirum
De baptizatis zatis
De cathecumimis defūctis et mīibz nō bapti
Qualiter eucharistia offeratur
De humana carne
Q in resurrectōne nullus sexus imutetur
Q ante passionē dñi anime sanctorz in infer
no retinebātur.
Q post ascēsiōnē ei? cū eo sint scōz aīe i celo
De peccatoz venia
Q dyabolo interne lateant cogitacōnes
Q nō omēs male cogitacōes sint a dyabolo.
Q demōes animabz hominū nō dimiscant
sed applicētur
De signis et virtutibz
Q malus xpian? signis et pdigijs clar? sit.
Q nec sancti sine peccato sint
De paschali solempnitate
Qualiter anima ad ymaginē dei creata sit